

1. ORGANIZACJA ROKU SZKOLNEGO 1936/37.

W związku z organizacją roku szkolnego 1936/37 zarządzam na podstawie okólnika Nr 31 Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia publicznego, z dn. 7.IV.1936r./II P-1814/36/, co następuje:

1. Z początkiem roku szkolnego 1936/37 wchodzi w okres obowiązku szkolnego dzieci urodzone w r.1929.

Dotychczasowe rygory, związane z niespełnianiem obowiązku szkolnego, pozostają bez zmiany.

Podstawą organizacyjną pozostaje nadal, jak obecnie, liczba uczniów pobierających faktycznie naukę w publicznej szkole powsz., a nie liczba dzieci w wieku obowiązku szkolnego, należących do obwo-
du /rejonu/ danej szkoły.

2. W związku z obowiązującym statutem publicznych szkół powsz. /Dz.Urz.Min.W.R.i O.P.z r.1933 Nr 14, poz.194/, wyjaśniam:

a/ przy stopniowym wprowadzaniu koedukacji /§ 5/, należy bezwzględnie zwrócić baczną uwagę na przystosowanie budynku, odpowiedni dobór sił nauczycielskich, sposób rozmieszczenia uczniów i uczenie w klasie, stosowanie właściwych metod i t.p., przede wszystkim zaś na odpowiednie przygotowanie zainteresowanych rodziców, by jej wprowadzanie nie powodowało niepotrzebnych zadrażeń i konfliktów;

b/ do czasu wydania oddzielnego zarządzenia o przekształceniu publicznych szkół powszechnych zgodnie z ustawą ustrojową - pozostają dotychczasowe orzeczenia organizacyjne poszczególnych szkół bez zmiany, przy czym przepisy statutu, odnoszące się do szkół I-go stopnia mają zastosowanie do szkół 1 - 2 klasowych względnie do szkół o 1 i 2 nauczycielach, - odnoszące się do szkół II-go stopnia mają zastosowanie do szkół 3 i 4-klasowych względnie do szkół o 3 i 4 nauczycielach, - przepisy zaś odnoszące się do szkół III-go stopnia mają zastosowanie do szkół 5, 6 i 7-mio klasowych względnie do szkół o 5, 6 i 7-miu lub więcej nauczycielach;

c/ § 13 odnosić się będzie jedynie do szkół, w których obchodzi się święta tylko jednego wyznania lub obrządku, zaś § 14 nie będzie się stosował do szkół, świętujących obok niedzieli i sabatu;

d/ w dążeniu do jak najekonomiczniejszego użycia czasu, przeznaczanego na pracę szkolną, ustala się czas trwania godziny lekcyjnej /§ 15 Statutu/ w szkołach, w których nauka odbywa się w klasach połączonych, /przy czym nie należy tu uwzględniać szkół z łączeniem klas jedynie na naukę religii, śpiewu lub ćwiczeń cielesnych/ - na 50 minut, w szkołach innych - na 45 minut;

3/ W dążeniu do zapewnienia publicznym szkołom powszechnym odpowiednich warunków pracy i jej skuteczności, należy starać się wyzyskać wszystkie środki ułatwiające osiągnięcie tego celu.

W szczególności:

a/ ponieważ z różnych przyczyn, szczególnie charakteru gospodarczego, frekwencja uczniów pociągniętych do obowiązku szkolnego nie wszędzie jest zadowalająca, należy podjąć wysiłek, o ile możliwości najskuteczniejszy, by dzieci, które zostały zapisane do szkoły i dla których jest w niej miejsce, uczęszczały na naukę regularnie, co pozwoli na wydatne podniesienie skuteczności nauczania i zmniejszy wysiłek nauczyciela, zmuszonego przy złej frekwencji opracowywać materiał nauczania z coraz to innym kompletem dzieci.

b/ Stan liczebny uczniów na początku i na końcu roku szkolnego wykazuje niepokojące, na niektórych zwłaszcza terenach, różnice; wobec czego należy zbadać przyczyny tego zjawiska i przedsięwziąć - gdzie zachodzi tego potrzeba - odpowiednie środki zaradcze.

c/ Jakkolwiek dane dotyczące klasyfikacji zdawałyby się wskazywać, że poziom nauki w stosunku do stanu poprzedniego nieco się poprawił, /mniej drugorocznych i nieklasyfikowanych, a więcej absolwentów i promowanych/, należy zwrócić uwagę, by wyniki te nie były osiągnięte przez stosowanie sztucznych środków. Szczególnie sprawa drugoroczności musi być nadal skrupulatnie badana, a zapobieganie jej w poszczególnych przypadkach musi się opierać na poznawaniu przyczyn i szukaniu najwłaściwszych środków zaradczych. Stosowanie "środków" w rodzaju nacisku na nauczyciela przez określanie dopuszczalnego % drugoroczności w obwodzie szkolnym czy w szkole - nie może mieć miejsca.

d/ Ujawniające się w ostatnich latach odmawianie miejsca w szkole uczniom, którzy przekroczyli wiek obowiązku szkolnego,

a pragną ukończyć szkołę i otrzymać świadectwo jej ukończenia, należy ograniczyć do przypadków wyjątkowych, spowodowanych ostateczną koniecznością. Należy też wzmocnić wysiłki w kierunku pociągnięcia do spełniania obowiązku szkolnego dzieci roczników starszych, które przerwały naukę szkolną i utrzymania właściwej frekwencji tych uczniów przede wszystkim w szkołach wiejskich zwłaszcza tam, gdzie osiągnięte w ten sposób zwiększenie liczby uczniów nie powoduje przeciążenia szkoły, a tym samym nie zmniejsza możliwości osiągnięcia koniecznych wyników nauczania i wychowania.

W związku z tym należy zwrócić pilniejszą uwagę na zbyt małą liczbę uczniów kończących szkoły, zwłaszcza I i II-go stopnia /1 - 4 nauczycieli/ i na przedwczesne jej opuszczenie przez roczniki starsze. Zjawisku temu, bardzo niepokojącemu, należy jak naj-silniej przeciwdziałać.

4. W związku z realizacją nowych programów nauczania w publicznych szkołach powszechnych wszystkich stopni, zwłaszcza na wsi, zasługuje na szczególną uwagę zapewnienie szkołom używalności i należącego wyzyskania ogrodów szkolnych.

5. Ponieważ spotyka się ciągle jeszcze w szkołach powszechnych nadmiar zeszytów szkolnych i domowych oraz zbyt wielką ilość niepotrzebnej i przeważnie niekontrolowanej pisaniny, rysowania i t.p., co niezależnie od podnoszenia kosztów kształcenia dzieci niewątpliwie wpływa ujemnie na wyniki pracy szkolnej, należy zwracać nadal uwagę, by pisanie, rysowanie i t.p. zgodne było z istotnymi potrzebami, wynikającymi z realizacji programu.

6. Łącząc się ściśle z zapewnieniem uczniom jak najlepszych warunków pracy organizację opieki nad dzieckiem biednym i w trudnych żyjącym warunkach /dożywianie, świetlice, zaopatrywanie w obuwie, odzież, podręczniki, przybory szkolne i t.p./ należy nadal kontynuować i doskonalić, opierając ją o jak najszerszy udział społeczeństwa. Prowadzona na niektórych terenach akcja międzyszkolna w tym zakresie zasługuje w pełni na pogłębienie i rozszerzenie.

Nadto należy zwrócić specjalną uwagę na uczniów szkół wiejskich, zwłaszcza tych, którzy uczęszczają lub pragną uczęszczać do szkół wyższego stopnia /uczniowie "z poza obwodu /rejonu/szkoły"/ oraz na tych, których należałoby kierować do szkół innego typu.

7. Przy organizacji pracy w r.szk.1936/37 będą nadal obowiązowały przepisy i plany godzin, podane w części I-ej "Instrukcji", dotyczącej planów godzin i programów nauki w publicznych szkołach powszechnych w r.szk. 1935/36 /Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych, Warszawa - Lwów 1935/.

Do szkół o 1 i 2 nauczycielach /I-go stopnia/ oraz do szkół o 3 i 4 nauczycielach /II-go stopnia/ wprowadzone zostały z początkiem roku szkolnego 1936/37 na mocy Okólnika Ministerstwa W.R.i O.P.z dnia 7 sierpnia, b.r./Dz.Urz.Min. W.R.i O.P.Nr.7/1936, poz.128/ nowe programy nauczania.

Sposób wprowadzenia tych programów w życie jak i sposób wprowadzenia programów nauki religii rzym.-katolickiej określa Instrukcja, dotycząca programów nauki w publ.szkolach powszechnych w r.szk.1936/37, zamieszczona w tym-że Dzienniku Urzędowym jako załącznik do wymienionego wyżej okólnika..

2. SPRAWOZDANIE Z ORGANIZACJI ROKU SZKOLNEGO.

Na podstawie okólnika Ministerstwa W.R.i O.P.z dnia 9.VIII. 1935 r. w sprawie organizacji pracy w szkołach powszechnych /Dz. Urz.Min.W.R.i O.P.Nr 8/1935, poz.156/ przesyłam Kierownictwom szkół powszechnych publicznych i prywatnych oraz Kierownictwom szkół religijnych i specjalnych po 2 formularze sprawozdań z organizacji szkół celem wypełnienia w/g stanu z dnia 1 października b.r. i zwrotu jednego formularza przed dniem 5 października b.r. do Inspektoratu Szkolnego

adp Zwracam uwagę na staranne i zgodne z objaśnieniami wypełnienie poszczególnych tablic sprawozdania, tudzież na terminowy zwrot wypełnionego arkusza Inspektoratowi..

3. PROGRAMY NAUKI DLA PUBL.SZKÓŁ POWSZ.I i II stopnia

Kierownictwa publ.szkół powsz. I i II stopnia otrzymały programy nauki do użytku szkoły.

W związku z tym zwracam uwagę na możliwie rychłe i gruntowne zapoznanie się z treścią tych programów, z cennymi uwagami

ogólnymi, by umożliwić sobie ich właściwą realizację, ~~wpattzację~~ opartą na ~~niepełnym~~ rozumieniu ich ducha i treści.

Programy te należy zapisać do ksiąg inwentarzowych, jako pomoc naukową, a potwierdzenie odbioru z uwidocznieniem dowodu zapisania do księgi inwentarzowej przesłać Kierownictwu do Inspektoratu Szkolnego.

4. ZASADY NOWEJ PISOWNI.

Na podstawie okólnika Nr 77 Ministerstwa W.R. i O.P. z dnia 17 lipca 1936 r. Nr BP-14349/36., ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28 sierpnia 1936 r. Nr 8, poz. 151 oraz okólnika Nr 41 Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 8 września 1936 r. Nr O-17153, zarządzam stosowanie we wszystkich szkołach powsz. publicznych i prywatnych tutejszego Obwodu Szkolnego nowych zasad pisowni, uchwalonych przez Komitet Ortograficzny Polskiej Akademii Umiejętności.

5. ORGANIZACJA PRACY W.F. W SZKOŁACH POWSZ.

Nawiązując do p-tu 6 okólnika Nr. 1 z dnia 7 b.m. proszę P.P. Instruktorów Obwodowych, Kierowników Ośrodków, Kierowników szkół i Nauczycieli ćwiczeń cielesnych, by w b.r. szkolnym szczególnie uwagę zwrócili na realizację programu w.f. w zakresie ćwiczeń i gier terenowych, gier drużynowych, sportów zimowych i wodnych oraz całodziennych wycieczek dla celów w.f.

Program ten należy opracować w szkołach możliwie szczególnie na początku roku szkolnego, dostosowując zajęcia w wymienionych działach do lokalnych warunków i możliwości terenowych.

Należy równocześnie podjąć wszelkie starania zmierzające do podniesienia względnie zapewnienia szkołom warunków pracy w dziedzinie w.f. jak również pracy w szkolnych kółkach sportowych, stanowiących poważny czynnik wychowawczego oddziaływania na działalność.

Jest rzeczą pożądaną, by sprawy te były omawiane przez P.P. Instruktorów Obwodowych w.f. i Kierowników ośrodków na konferencjach rejonowych w t.zw. "Kąciku w.f.", przewidzianym w każdej konferencji rejonowej, oraz w czasie pracy instruktorskiej.

Jednocześnie zawiadamiam, że w budżetach Powiatowych Komitetów W.F. przewidziane jest na rozjazdy obwodowego instruktora w Białej Podlaskiej 80 zł., w Radzynie Podl. - 100 zł. Nadto uwzględnione są odpowiednie kredyty na zakup sprzętu sportowego dla użytku szkół. Powiatowy Komitet W.F. w Białej Podlaskiej przez ręce Powiatowego Komendanta P.W. przydzielił już niektórym szkołom powszechnym 25 kompletów siatkówek.

O otrzymaniu kompletów siatkówek proszę mnie powiadomić.

6. TYDZIEŃ SZKOŁY POWSZECHNEJ.

Nawiązując do p-tu 15 okólnika Nr. 1 z dnia 7 b.m. komunikuję, że ze względu na wyjątkowe znaczenie, jakie posiada akcja budowy szkół, prowadzona przez Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych, oraz ze względu na to, że z dobrodziejstw tej akcji korzysta sama młodzież szkolna, Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zezwolił, aby młodzież ta wzięła jak najżywszy udział w organizowaniu i przeprowadzaniu kwest, sprzedaży materiałów, nalepek, żetonów, chorągiewek i t.p., przynoszących dochód Towarzystwu.

P.P. Kierownicy szkół sami zdecydować o formie i zakresie udziału młodzieży w tej akcji tak w szkole jak i poza szkołą.

Odnosnie młodzieży obowiązuje okólnik Nr 80 z dnia 22.VIII. 1936 r. /W.P. 5000/36/ w sprawie składek w szkołach /Dz. Urz. Min. W.R. i O.P. Nr. 8/1936, poz. 152/

Nadto wyjaśniam, że znaczki na świadectwa szkolne, z których dochód czerpało Towarzystwo P.B.P.S.P. zostają nadal utrzymywane.

7. OBCHÓD KU CZCI KS. PIOTRA SKARGI.

Na podstawie pisma Kuratorium O.S.L. w Lublinie z dnia 14 września 1936 r. Nr O - 17521/36 zarządzam, aby we wrześniu b.r. w związku z czterechsetną rocznicą urodzin ks. Piotra Skargi ogłoszone zostały we wszystkich szkołach tutejszego Obwodu Szkolnego w każdej klasie krótkie pogadanki o działalności i znaczeniu Ks. SKARGI.

8. P O M O C L E K A R S K A.

Zawiadamiam, że Dr Dragan Feliks uzyskał urlop wypoczynkowy na czas od dnia 15 września do 27 października r.b. w związku z czym nie należy wystawiać Kart Porady na imię D-ra Dragana.

Jednocześnie proszę o ścisłe przestrzeganie przy wystawianiu kart porady przepisów Instrukcji i Rozporządzenia, w szczególności przy wystawianiu kart porady dla dzieci funkcjonariusza należy zwracać uwagę na wiek dziecka. Zaznaczam również o konieczności informowania zainteresowanych o godzinach przyjęć lekarzy, podanych w p-cie 5 okólnika Nr 9 z dnia 3.IV. b.r.

W razie potrzeby wezwania lekarza na miejsce należy bezwarunkowo zwracać się do najbliższego lekarza umowionego, jedynie w wyjątkowych wypadkach można wzywać lekarza z innej miejscowości i to za wiedzą i zgodą najbliższego lekarza umowionego. W wypadkach nagłych można wezwać najbliższego lekarza nawet nie umowionego, dotyczy to szczególnie południowo wschodnich gmin powiatu /Kodeń Zabłocie, Tucznaj/, które mają najbliższego lekarza w Sławatyczkach.

Jednocześnie podaję wykaz lekarzy umowionych
Biała Podl. Dr Domański Czesław, Dr Bazyłczuk Edward, Dr Dragan Feliks /nieczynny od 15.IX do 27.X./, Dr Safian H.
Janów Podl. Dr T.Ochocki.
L o m a z y. Dr Maria Piechowa-Maszyna.
Piszczac-Chotyłów Dr Tomasz Krzykowski w Chotyłowie.
Terespol n/B. Dr Bazyli Dmitriuk..

9. WYNIKI ZBIÓRKI PIENIĘŻNEJ NA CELE NACZELNEGO KOMITETU UCZCZENIA PAMIĘCI MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W OKRĘGU SZK.LUBELSKIM.

Zbiórka pieniężna na cele Naczelnego Komitetu Uczczenia Pamięci Marszałka J. Piłsudskiego, przeprowadzona we wszystkich szkołach Okręgu Szkolnego Lubelskiego przez samorzady szkolne dała ogólny wynik w sumie 15820.50 zł. Z tego na poszczególne obwody szkolne i typy szkół przypada:

szkoły powszechne: Obwód lubelski ----- 2306.79 zł.
Lublin-miasto ----- 534.58 zł.
siedlecki ----- 1439.37 zł.
puławski ----- 1968.80 zł.
chełmski ----- 1502.43 zł.
bialski ----- 1380.90 zł.
zamojski ----- 2353.17 zł.
sokołowski ----- 1009.26 zł.
tomaszowski ----- 1090.41 zł.

szkoły powszechne razem - 13585.71 zł.

Gimnazja państwowe - 768.42 zł.
Gimnazja prywatne - 647.25 zł.
Zakłady Kształcenia Naucz. - 207.02 zł.
Szkoły Zawodowe - 295.79 zł.
Szkoły rolnicze - 78.98 zł.
Szkoły zaw.dokształc. - 237.93 zł.

Razem - 2234.79 zł.

Jednocześnie podaję niżej komunikat wojewódzkiego Komitetu Młodzieży Szkolnej ku czci Pierwszego Marszałka Polski celem odczytania go zarządom samorządów szkolnych..

Do Samorządów Szkolnych

w O k r ę g u

Wydział Wykonawczy Wojewódzkiego Komitetu Młodzieży Szkolnej Uczczenia Pamięci Marszałka PIŁSUDSKIEGO w pierwszą rocznicę Jego zgonu postanowił się rozwiązać.

W związku z tym Wydział powiadamia Samorzady Szkolne, że:
1/ wszystkie punkty programu uroczystości ku czci Pierwszego Marszałka, ustanowionego na zebraniu walnym przedstawicieli samorządów zostały zrealizowane z wyjątkiem:

- a/ wydania pamiątkowej jednodniówki, która nie ukazała się z powodu nienadesłania Komitetowi Redakcyjnemu odpowiednich materiałów,
- b/ udziału młodzieży szkolnej w sypaniu kopców pamiątkowych z przyczyn niezależnych od Komitetu Młodzieży Szkolnej,
- 2/ z nadesłanej przez Samorządy sumy zł. 99.31. zapłacono za druk odezwy Komitetu rozesłanej w kilku tysiącach egzemplarzy do samorządów wszystkich szkół średnich i powszechnych zł.70. za atrament do szapirografu zł.10. - oraz pozostałość, t.j. zł.19.31. wpłacono na Fundusz Uczczenia Pamięci MARSZAŁKA,
- 3/ rachunki z przesłanych na rzecz Komitetu pieniędzy są do sprawdzenia w sekretariacie Państwowego Gimnazjum im. Hetmana Zamoyckiego w Lublinie, ul. Ogrodowa nr 14.

Wydział Wykonawczy Wojewódzkiego Komitetu Młodzieży Szkolnej prosi Samorządy Szkół o nadesłanie do dnia 25 września b.r. pod adresem: Lublin, Dyrekcja Państwowego Gimnazjum im. St. Staszica sprawozdania o formach i przejawach t.zw. "wyścigu pracy" Samorządów, przeprowadzonego w miesiącu marcu, kwietniu i maju b.r. -

10. OPŁATY ZA NAUKĘ W PUBL. SZKOŁACH POWSZ.

Podaję niżej treść okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych do wiadomości i dopilnowania, by ewentualne żądania opłat w publ. szkołach powszechnych nie uniemożliwiały dzieciom obcych obwodów uczęszczania do szkół wyższego stopnia. -

ODPIS. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Nr S.S.53/66-1. Warszawa, dnia 5 września 1936 roku. Odpis z odpisu. Opłaty za naukę w publ. szkołach powszechnych. Do P.P. Wojewodów, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych, Prezydentów miast.

Od rodziców dzieci szkolnych, zamieszkałych w obwodach /rejonach/ szkół niższego stopnia, często wpływają skargi, że zarządy sąsiednich gmin miejskich domagają się od nich opłat za naukę dzieci w utrzymywanych przez te miasta publicznych szkołach powszechnych III stopnia.

Wysokość żądanych opłat często znacznie przekracza przypadający na miasto koszt nauki dziecka.

Jednocześnie zarządy miejskie domagają się od kierowników szkół i szkolnych władz nadzorczych usuwania ze szkoły uczniów, którzy nie wniosą żądanej opłaty.

Ponieważ dążenie do korzystania z nauki w szkołach powsz. III stopnia jest wybitnie dodatnim zjawiskiem społecznym, zgodnym z wytycznymi organizacyjnymi szkolnictwa powszechnego, ustalonymi już postanowieniami ustawy z dnia 17.II.1922 r. i powtórzonymi w ustawie z dnia 11.III.1932 r. o ustroju szkolnictwa, przeto należy dążenia te popierać, umożliwiając dzieciom, zamieszkałym w obwodach /rejonach/, posiadających jedynie szkoły I lub II stopnia, uczęszczanie do obcych szkół III stopnia.

Wprawdzie z punktu widzenia ściśle formalnego gmina może domagać się opłat od uczniów z obcego obwodu /rejonu/ szkolnego, jednakże zarówno zbyt wysokie opłaty, jak i żądanie opłat za dzieci, których rodzice nie są w możności ich uiścić nie można uznać za wskazane i zgodne z interesem publicznym.

Z tych więc względów pożądanym jest, by gminy miejskie traktowały indywidualnie obowiązek uiszczania opłat za uczniów z obcego obwodu, a w każdym razie tak, by żądanie uiszczania opłaty nie uniemożliwiałoby dzieciom obcych obwodów uczęszczania do szkół wyższego stopnia.

/-/ Wł. Korsak
Podsekretarz Stanu..

11. WSPÓLPRACA NAUCZYCIELSTWA ZE STRAŻĄ GRANICZNĄ

Ministerstwo W.R. i O.P. w okólniku Nr 50 z dnia 30 maja 1936 r. /II P.6607/35/ o współpracy nauczycielstwa ze Strażą Graniczną, zwraca uwagę na objawy niechęci do Straży Granicznej, zauważone wśród ludności granicznej. Akcja Straży Granicznej i odpowiednich urzędów, zwalczających przemytnictwo i przestępstwa graniczne, nie znajduje często zrozumienia wśród tamtejszej ludności i wywołuje rozdrażnienie i niechęć, objawy niepożądane dla Państwa.

W związku z tym Komenda Straży Granicznej zwróciła się do Ministerstwa z prośbą o wydanie zalecenia intensywniejszego wpływania nauczycielstwa na dzieci i młodzież szkół powszechnych w kierunku zwalczania zauważonej niechęci drogą wyjaśnienia zadań i państwowego znaczenia Straży Granicznej.

Ministerstwo w okólniku powyższym, uznając potrzebę zwalczania objawów niezycziwego ustosunkowania się do zarządzeń władz granicznych, uważa za szczególnie ważne wyjaśnienie tych spraw przez nauczycielstwo w szkole. Należy jednak brać przy tym pod uwagę całokształt zagadnienia, t.j. mówić o Straży Granicznej, o Korpusie Ochrony Pogranicza, o znaczeniu granic Państwa, konieczności ich obrony i ochrony także w czasie pokoju. Ministerstwo przypomina w związku z powyższym, iż program szkoły powszechnej w dziale jęz. polskiego i historii przewiduje omówienie spraw wynikających ze specjalnych warunków życia na pograniczu, zatem nauczyciel, pracujący w wymienionych warunkach, ma możność omawiania tych spraw z uczniami: mianowicie w kl. I i II przy organizowaniu uroczystości szkolnych i wyjaśnieniu znaczenia świąt państwowych, w kl. III - przy traktowaniu działu o bezpieczeństwie okolicy, w kl. IV program przewiduje rozpatrywanie życia w różnych okolicach Polski, a więc również na pograniczu, następnie w tej klasie przy nauce geografii można wyzyskać ustęp dotyczący wiadomości o urzędach państwowych, urzędach własnej wsi lub miasta i przeglądu linii granicznej Polski, w kl. V przy omawianiu sprawy strażników naszych granic - oraz przy nauce jęz. polskiego - przez podanie obrazów z pogranicza polskiego, w kl. VI i VII przy nauce historii można rozważyć sprawy pogranicza, omawiając sprawy odzyskania niepodległości i obowiązki obywatela polskiego wobec Państwa. Wyjątkowo w razie potrzeby należałoby organizować w szkole raz lub dwa razy do roku kilkunastominutową pogadankę na omawiany temat, niezależnie od traktowania tego tematu w ramach programu szkolnego..

12. PRZEJMOWANIE OBLIGACJI 3% PREM. POZYCZKI Inwest. subskrybentów przez spadkobierców.

Ze względu na liczne zgłoszenia spadkobierców po zmarłych subskrybentach 3% Premiowej Pożyczki Inwestycyjnej o przejęciu subskrypcji pożyczki względnie o wydanie obligacji spadkobiercom subskrybentów zmarłych, zaszła konieczność unormowania przez powołane czynniki sposobu przejmowania subskrypcji oraz wydawania obligacji w sposób jednolity.

Udowodnienie praw spadkowych następuje przez przedstawienie wymaganych prawem spadkowym dokumentów i aktów względnie uwierzytelnionych odpisów tych aktów. W szczególności o ile otwarcie spadku miało miejsce na terytorium b. Królestwa Kongresowego, przez przedstawienie aktu zejścia spadkodawcy i aktu stanu cywilnego, stwierdzającego stopień pokrewieństwa ze zmarłym. Na terytoriach b. dzielnicy pruskiej - poświadczenie dziedzictwa /Erbschein, Kodeks cywilny niemiecki § 2353/. Na terytorium b. dzielnicy austriackiej - dekretu dziedzictwa względnie dowodu przejęcia spadku. Na terytorium zaś, gdzie obowiązuje tom X cz. I. Zbioru Praw Cesarstwa Rosyjskiego - decyzji sądowej o zatwierdzeniu spadkobierców w prawach spadku.

Jednocześnie wyjaśniam, że celem ułatwienia procedury przy przejmowaniu subskrypcji względnie przy wydawaniu obligacji 3% Premiowej Pożyczki Inwestycyjnej na drobne kwoty do zł. 1000.- /tysiąc/ mogą spadkobiercy składać zaświadczenia urzędu gminnego, stwierdzające śmierć spadkodawcy oraz nazwiska i imiona spadkobierców względnie mogą złożyć dokumenty stwierdzające śmierć spadkodawcy i uzasadniające podstawę do spadkobrania /np. metryka urodzenia, ślubu i t.d./.

O ile osoba występująca o przejęcie obligacji nie jest jedynym spadkobiercą, pozostali spadkobiercy winni złożyć pisemne oświadczenia, na którego ze spadkobierców zrzekają się praw do obligacji, przy czym podpisy spadkobierców na oświadczeniu powinny być uwierzytelnione przez zarząd gminny lub notariusza.

Powyższy uproszczony sposób legitymowania się spadkobierców może być stosowany pod następującymi warunkami:

- a/ o ile subskrypcja spadkodawcy nie przewyższa kwoty zł. 1.000.- imiennej wartości,
- b/ o ile ubiegający się o przejęcie subskrypcji względnie o wydanie obligacji jest wstępnym, zstępnym lub współmałżonkiem zmarłego subskrybenta.
- c/ o ile przy większej ilości spadkobierców złożone zostanie oświadczenie, o którym wyżej mowa. Oświadczenie takie jest zbędne, jeśli otwarcie spadku nastąpiło na terenie b. Królestwa Kongresowego..

13. ZWROT PODRECZNIKÓW Z ZAKRESU OŚW. POZASZK.

Nawiązując do p-tu 18 okólnika z dnia 13.VI.1936 r.Nr 14, zaznaczam, że nie wszystkie podręczniki, wypożyczone z Inspektoratu Szkolnego do użytku w pracy oświatowej, zostały zwrócone.

Jednocześnie nadmieniam, że wydawnictwa:

- 1/ Miesięcznik "Wiedza i życie",
- 2/ "Z Oświaty Pozaszkolnej w Okręgu Szkolnym Lubelskim",
- 3/ "Psychologiczne podstawy oświaty pozaszkolnej". L.Blausteina,
- 4/ "Główne kierunki społeczno-polityczne, a ruch oświaty". A.Hertza,
- 5/ "Zarys rozwoju pracy oświatowej" E.Nowickiego -

winne być przekazane Przewodniczącemu czy Referentowi Kulturalno-Oświatowemu Gminnej Komisji O.P. jako zaczątek podręcznej biblioteczki dla pracowników oświatowych.

Natomiast wydawnictwa:

- 1/ "Konkurs dobrego czytania książki". K.Banacha,
- 2/ "Konkurs czytania książek w roku 1934/35",
- 3/ "Kurs Nauki Obywatelskiej",
- 4/ "Geografia i gospodarka Polski",
- 5/ "Elementarne wiadomości o państwie". C.Znamierowskiego, oraz
- 6/ wszystkie podręczniki i programy służące do nauczania na kursach wieczorowych, a wypożyczone z Inspektoratu, winny być niezwłocznie zwrócone..

14. P O D R E C Z N I K I SZKOLNE.

Religia rzymsko-katolicka:

Klasy I i II. Nauka bez podręcznika.

Klasa III szkół II i III stopnia. -Ks.Dr L.Baranowski i Ks.Dr J.K.Noryśkiewicz. Życie religijne. Podręcznik dla uczniów szkół powszechnych. Klasa III. Wydawnictwo Księgarni św.Wojciecha. Poznań. Cena 1,00 zł.

W klasie III szkół I stopnia w roku szkolnym 1936/37 może być zastosowany wymieniony wyżej podręcznik.

W pozostałych klasach szkół wszystkich stopni podręczniki religii pozostają bez zmian.

Zwracam jednocześnie uwagę na ścisłe stosowanie się przy nauczaniu i organizowaniu lekcji religii rzym.-katolickiej do obowiązującej instrukcji /Dz.Urz.Min.W.R.i O.P.Nr 7/1936, poz. 128/, przypominając przy okazji, że nowy program religii rzym.-katolickiej /"Program nauki religii rzymsko-katolickiej w publ. szkołach powszechnych trzeciego stopnia z polskim językiem nauczania"/ obowiązuje w roku szkolnym 1936/37 w klasach I, II i III szkół powszechnych wszystkich stopni. W pozostałych klasach szkół wszystkich stopni obowiązuje w b.r.szk. dotychczasowy program nauczania religii /wydany w roku 1931/. Wyjątkowo tylko przy nauce kompletu złożonego z klas III i IV szkół II stopnia obowiązuje w b.r. szkolnym nowy program, przewidziany dla kl.III.

Podręczniki ortografii dla szkół II i III stopnia:

St.Szober, C.Niewiadomska, C.Bogucka. Nauka pisowni we wzorach i ćwiczeniach. Cz.I dla kl.II, cz.IV dla kl.V i cz.V dla kl.VI, wraz z dodatkami uwzględniającymi nową ortografię.

Kl.V-VII. Słowniczek ortograficzny w opracowaniu F.Sliwińskiego i J.Hełczyńskiego. Cena 1,10 zł..

15. ZATWIERDZENIE PODRECZNIKA DO NAUKI jęz.polskiego dla III klas szkół powsz.

Komunikuję stosownie do zarządzenia Kuratorium O.S.L. w Lublinie z dnia 10.IX.1936r.Nr.I-17449/36, że w miejsce skreślonego ze spisu książek szkolnych i nowych środków naukowych, dozwolonych do użytku w szkołach powszechnych na rok 1936/37 /Dz.Urz.Min.W.R.i O.P.Nr 7, poz.131/ podręcznika: "St.Wiącek. Czytanki i ćwiczenia. Podręcznik do nauki jęz.polskiego dla klasy III-iej szkół powszechnych I-go stopnia". Kurs A.wydawnictwo "Naszej Księgarni". Warszawa 1936 r.Cena zł.1.10.- należy wstawić ustęp:
"St.Wiącek. Czytanki i ćwiczenia. Podręcznik do nauki języka polskiego dla klasy III szkół powszechnych I-go stopnia". Kurs A. Wydanie II. Nakładem "Naszej Księgarni". Warszawa 1936. Cena zł.1,10.

O powyższym proszę zawiadomić zainteresowane księgarnie..

16. REJONOWE KONFERENCJE NAUCZYCIELSKIE.

Nawiązując do p-tu 5 okólnika Nr.1 z dnia 7 września b.r., podaję wykaz literatury, dotyczącej zagadnień wysuniętych na konferencje rejonowe:

A. Konferencja I. /Konstrukcja programów/

1. M.W.R.i O.P. Program nauki szkół stopnia I i II.
2. Stefan Bąkowski: Zasady konstrukcji nowego programu szkoły powszechnej i gimnazjum "Oświata i wychowanie". Rok 1933. Nr 8-10.
3. A. Wiącek: Podstawowe zasady konstrukcji programu dla szkół II i I stopnia. "Praca w klasach łączonych". Nr 1. Wrzesień 1935 r.

B. Zagadnienia dotyczące środowiska /konferencja II, III, IV i V/

1. Rowid H. Środowisko i jego funkcja wychowawcza w związku z programem nauki. 1936 r.
2. Radlińska H. Stosunek wychowawczy do środowiska społecznego. Warszawa. 1935 r.
3. Radlińska H. Metody i wyniki badań nad wpływem środowiska na losy szkolne. "Ruch Pedagogiczny" Nr 3. Listopad, 1936 r.
4. Racinowski S. Badanie środowiska ze stanowiska pracy szkolnej. "Przewodnik pracy społecznej" Nr.4. Grudzień 1935 r.
5. Ryngmanowa J. Nauczycielstwo a badania środowiska społecznego. "Przewodnik pracy społecznej" Nr 5. Styczeń 1936 r.
6. Rowid H. O środowisku wychowawczym. "Ruch Pedagogiczny". Rok 1932.
7. Friedländer: Znaczenie środowiska w wychowaniu. "Ruch Pedagogiczny". 1928 r.
8. Jedrusiak H. Dziecko i społeczność szkolna w środowisku.
9. Chałasiński Józef. Rodzina i szkoła a szersze grupy społeczne. Choczn. Rok 1929.
10. Bystron J. St. Szkoła jako zjawisko społeczne. Warszawa. 1934 r.
11. Seweryn: Elementy środowiskowe w nowych programach. "Zrąb" 1933.
12. Myslakowski. Rodzina wiejska jako środowisko wychowawcze.
13. Znaniecki Fl. Socjologia wychowania. Tom I.
14. Praca zbiorowa: Dziecko wsi polskiej.
15. Rychliński St. Badanie środowiska społecznego. Podstawowe zagadnienia metodyczne.
16. Zwolakiewicz: Przewodnik nauczyciela ludoznawcy. Lublin. 1934.
17. Bień A. Metody poznania wsi i pracy z nią. "Polska oświata pozaszkolna". 1926 r.
18. Niemcówna: Wżywianie się w środowisko geograficzne jako czynnik wychowawczy. "Ruch Pedagogiczny". 1932 r.
19. Grellercówna, Kurza i Pisarski: Wychowanie w środowisku małego miasteczkowym.
20. Stendig S. Współczesna Rodzina wielkomiejska w świetle socjologii wychowania. 1931 r.

c. Zagadnienia dydaktyczne:

I. Konferencja druga:

1. Litwin Al. Wycieczki w realizacji nowego programu, cz. I i II. 1934 r.
2. Bełzecki St. Wycieczki społeczne. "Życie szkolne". Nr 9. 1933 r.
3. Jankowski A. Ludoznawstwo i folklor. /Metodyka wycieczek krajoznawczych/. 1919 r.

II. Konferencja trzecia:

1. Szober St. Zasady nauczania języka polskiego w zakresie szkoły powszechnej i gimnazjum niższego.
2. Dańciewiczowa J. Jak realizować nowy program jęz. polskiego, cz. I i II. 1933 r.
3. Wiącek St. Prace piśmienne dzieci w szkole. 1934 r.
4. Kiken J. Dr. Badania eksperymentalne nad ortografią. Rok 1935.
5. Dobraniecki St. Możemy poprawić pisownię naszych uczniów. "Praca w klasach łączonych". Nr 2. Październik, 1935 r.

III. Konferencja czwarta:

1. Andersen G.L. Ciche czytanie w świetle badań psychologicznych i pedagogicznych.
2. Wiącek i Ciepielewski. Czytanie w szkole powsz. 1933 r.
3. Drożyński S. Podręcznik a dziecko. "Przyjaciel Szkoły". Rocznik XIV. Nr 15 /1.X.1935 r./.
4. Racinowski S. O konstrukcji i roli podręczników dla szkół I i II stopnia. "Praca w klasach łączonych". Nr 5. Styczeń. 1936 r.
5. Milenkiewicz J. Dziennik i czasopismo jako pomoce naukowe. "Praca Szkolna". Nr 4. Grudzień 1935 r.
6. Balicka J. Dr. Metodyka lektury w szkole powszechnej. 1933 r.
7. Skarżyńska J. Jak czytać książki i gazety. Str. 31.
8. Menzlowa St. Jak traktuje zagadnienie czytelnictwa w kl. V. "Praca Szkolna". Nr 5. Styczeń 1936 r.

IV. Konferencja piąta.

1. Neapolitański. Zarys dydaktyki matematyki dla nauczycieli szkół powszechnych i średnich.
2. A. Szemińska. Próba analizy psychologicznej myśli dziecka na terenie arytmetyki. "Polskie Archiwum Psychologii". Nr 1. Zesz. 1-2.
3. Dudkówna i Strzelecka. Jak realizować nowy program matematyki. Cz. I i II.
4. Racinowski. Błędy ucznia w arytmetyce i geometrii. "Praca Szkolna" Nr 2. Październik, 1935 r.

oraz do wszystkich zagadnień dydaktycznych: M. W. R. i O. P. Program nauki w szkołach powszechnych.

Ponadto nadają się do wykorzystania przy opracowywaniu zagadnienia środowiska następujące wydawnictwa:

A. Opracowania o treści ogólnej:

1. Baudouin - de Courtenay. Ze studiów nad obrzędami weselnymi ludu polskiego. Cz. I - Wilno. 1929.
2. Biegelejsen H. Wesele.
3. " Lecznictwo ludu polskiego. /Mt. Kom. Etn. P. A. Um. Nr 12/
4. Bęlcikowska A. Stronnictwa i związki polityczne w Polsce. Warszawa 1925 r.
5. Biegeleisen H. Rozwój gospodarki nowoczesnej wsi polskiej. Kraków 1916 - 17.
6. Bujak F. Historia osadnictwa ziem polskich. Warszawa 1922 r.
7. Bystron J. S. Pieśń ludu polskiego. Kraków 1934.
8. " Wstęp do ludoznawstwa polskiego. Lwów 1926 r.
9. " Zwyczaje żniwiarskie w Polsce, Kraków 1916.
10. " Słowiańskie zwyczaje rodzinne. Obrzędy związane z narodzinami dziecka. Kraków 1916.
11. " Kultura ludowa. Warszawa. 1932.
12. Bronikowski W. Drogi postępu chłopca polskiego. Warszawa 1934.
13. Cierniak J. Bień A. Teatry ludowe w Polsce. Warszawa. 1928.
14. Chałasiński J. Dr. Drogi awansu społecznego robotnika. Poznań 1931 r.
15. Chmielewski Z. Inż. Czynniki psychiczne spółdzielczego ruchu rolniczego w Polsce. /Rolnictwo - kwiecień 1930/.
16. Czasopismo Wisła - 20 tomów.
17. Dougal - Mac W. Psychologia grupy. Lwów 1930.
18. Deszczka W. Rozmieszczenie domów oraz wielkość osiedli. /Kwartalnik statystyczny tom VIII. cz. IV. Warszawa.
19. Feldman W. Dzieje polskiej myśli politycznej po rozbiorach. Kraków 1919-20.
20. Fischer A. Zwyczaje pogrzebowe ludu polskiego. Lwów 1921.

21. Fischer A. Święto umarłych. Lwów. 1924.
22. " Lud polski. " 1926.
23. Frankowski A. Sochy, radła, plużyce i plugi w Polsce. 1926.
24. Frankowski E. Kalendarz obrzędowy ludu polskiego. II tom bibl. Regionaln.
25. Gloger Z. Budowy drzewne i wyroby z drzewa w dawnej Polsce. Warszawa 1907.
26. Grabski W. Znaczenie czynników psychicznych w wytwarzaniu rolniczym. Warszawa 1927.
27. " Wieś polska. Warszawa 1929.
28. " Wieś i folwark. Warszawa 1929 r.
29. " Kultura wsi polskiej i nauczanie powszechne. Warszawa 1929.
30. " Oświata ludu i sprawa agrarna w Polsce. /Rolnictwo - maj 1929/.
31. " Gospodarze wykształcenie społeczeństwa. Warszawa 1930.
32. " Wieś polska i kapitalizm w rolnictwie. /Ekonomista - Warszawa 1930/.
33. " Historia wsi w Polsce. Warszawa 1926.
34. Instytut Gosp. Społ. Pamiątniki chłopów. Warszawa 1935. /seria pierwsza/.
35. " " " Pamiątniki chłopów. Warszawa 1936. /seria druga/.
36. Klinger W. Doroczne święta ludowe, a tradycje grecko-rzymskie. Kraków. 1931.
37. " Obrzędowość ludowa Bożego Narodzenia, jej początek i znaczenie pierwotne. Poznań 1926.
38. Koneczny F. Prof. Konserwatyzm chłopski. Ateneum - Warszawa 1905.
39. Kosmowska J. Związki młodzieży polskiej.
40. Kowalski K. Stosunki rodzinne i zwyczaje spadkowe włoścjan. Warszawa. 1932.
41. Kultura wsi. Biuletyn konferencji oświatowej w Łowiczu Warszawa. 1930.
42. Krzywicki L. Ustroje społeczno-gospodarcze w okresie dzikości i barbarzyństwa. Warszawa 1914.
43. Landau W. Poglądy włościan na sprawy niepodzielności gospodarstw wiejskich. Warszawa 1930.
44. Mirek A. Ks. Składniki socjologiczne parafii. Poznań 1930.
45. Moszyński K. Kultura ludowa słowian - cz. I. Kultura materialna. Kraków 1929.
46. Maurizio A. Pożywienie roślinne w rozwoju dziejowym. Warszawa 1926.
47. Nitsch K. Mowa ludu polskiego. Kraków 1911.
48. Orkan W. Listy ze wsi. t. I i II. Warszawa 1925-27.
49. Poniatowski St. Etnografia Polski. Wiedza o Polsce. 1932.
50. Polska Ak. Um. Ubiory ludu polskiego. cz. I, II i III.
51. Rosłonec S. Przybyszew. Warszawa 1933.
52. Staniawicz W. Oświata pozaszkolna jako zagadnienie społeczne. /Polska Oświata Pozaszkolna - Warszawa 1926/.
53. Świętochowski A. Historia chłopów polskich. Tom I i II. Lwów 1925. Poznań 1928.
54. Słomka J. Pamiątniki włościanina.
55. Udziela M. Dr. Medycyna i przesady lecznicze ludu polskiego. 1891.
56. Współczesna kobieta wiejska. Warszawa 1932.
57. Zagadnienia oświaty dorosłych. /Biuletyn konferencji/. Warszawa 1930.
58. Zaborowski B. O kształtach wsi w Polsce i ich rozmieszczeniu. /Praca Kom. Etn. Polskiej Ak. Um. /.
59. Zawistowicz K. Święta doroczne. /Więza i życie. Nr 2-12 Warszawa 1933/.
60. " Zawarcie małżeństwa przez kupno w polskich obrzędach weselnych. Praca Kom. Etn. P. Ak. Um. Nr 10.
61. Znaniecki F. Dr. Miasto w pojęciach jego obywateli. Poznań 1931.

B. Wydawnictwa źródłowe.

1. Bartosiewicz Podlasie.
2. Rosłonec S. Samorzutne scalenie gruntów wśród mazowieckiej i podlaskiej szlachty zagonowej. Warszawa 1930.
3. Chwalewik. Zbiory polskie. A.M.W. Warszawa - Kraków. ~~XXIX~~. MCMXXXI.
4. Czasopismo? Region lubelski. Wyd. Lub. Tow. Przyj. Nauk.
5. Fischer A. Monografia statystyczno-gospodarcza woj. lubelskiego. t.I 1932.
6. " Domy na pałacach w Międzyrzeczu Podlaskim nad Krzną. /Lud polski s.37. 1926/.
7. Encyklopedia rolnictwa t.II. s. 1016.
8. Gloger Z. Dawna ziemia chełmska. Tygodnik ilustrowany z r.1909. t.II.s. 538.
9. J.K.S. Zabawy gry i tańce ludowe w okolic Międzyrzecza Podlaskiego. /Wisła t.III.s.65-6/.
10. " Gry w karty i biczki w parafii międzyrzeczkiej pow.radzyńskiego. /Wisła.t.III.s.604-6/.
11. Jabłonowski A. Źródła dziejowe t.XVI i XVII.Podlasie.Warszawa.
12. Kolberg O. Lubelskie. seria XVI i XVIII. 1884.
13. " Chełmskie. t.I i II. 1890.
14. " Mazowsze. t.III. 1887.
15. Koskowski B. O mieszkaniach i żywieniu się żydów małopolskich w Król.Polsk./"Lud" t.III. s.314 - 29/.
16. Kunicki L. Ubiory włościan z Podlasia nadbużnego. /Tygodnik ilustrowany t.VI.s.569.1862.
17. Łopaciński H. O Lubelszczyźnie. /Wisła t.XVI.zesz.III.1900.
18. Pleszczyński A.Ks. Bojarzy Międzyrzeccy. 1892.
19. " Wochowie i Koziarzy. /Wisła.t.XVII.1900/.
20. Reymont W.St. Z ziemi chełmskiej. Warszawa.1909.
21. Pracki W. Przysłowia ze wsi Turowa, pow.radzyńskiego. /Wisła t.XIV.s.77-8/.
22. " Przysłowia z Lisiołki, pow.rdzkańskiego. /Wisła t.XIV.s.652/.
23. " Zagadki ludowe ze wsi Turowa, pow.radzyńskiego. /Mat. do Antrop.Arch.Etnogr.Ak.Um.Kraków/.
24. Pruszkowski J.Ks. Martyrologium, czyli męczeństwo Unii św. na Podlasiu. Lublin. 1921.
25. Piłsudski J. 22 stycznia 1863 r. Warszawa.1921.
26. Rutkowski L. Mazurzenie w Turowie. /Wisła t.XV.s.374-81/.
27. Czarkowski L. Wzajemny stosunek stanów na Podlasiu. /Mat.Arch. Kraków. 1896/.
28. Świątkowski W. Piąta wycieczka po kraju. Podlasie. Warszawa 1925.
29. Sochaniewicz K. Stosunki narodowościowo-wyznaniowe w diec. podlaskiej w r.1863./Lud.t.XX.s.271-92./.
30. Stępowski W. Szlachta zagonowa Podlaska. /Wisła t.XVI. s.429/.
31. Słownik geograficzny Ziem Królestwa Polskiego. Warszawa 1882. t.1-19.
32. Witowt W. Przysłowia ze wsi Białki, pow.radzyńskiego. /Wisła t.VIII.s.122/.
33. " Chleb ze wsi Turowa, pow.radzyńskiego. /Wisła t.VIII. s.298/.
34. " Typy ludowe i budowle z pow.radzyńskiego. /Wisła t.XVIII s.569/.
35. " Kilka przesądów ze wsi Turowa, pow.radzyńsk. /Wisła t.XV.s.177/.
36. " Przyczynki do zamawiań z Turowa i Ostrówka, pow.radzyńskiego. /Wisła t.XIX.s.558/.
37. " Leki ludowe ze wsi Płudy, pow.radzyńskiego. /Wisła t.XII.s.264-8/.
38. " Gadki z Ostrówka, pow. radzyńskiego. /Wisła t.XIV.s.293-301/.
39. " Baśnie z pow. radzyńskiego. /Wisła t.XVIII. s.721/.
40. Wierciński H. Opis statystyczny guberni lubelskiej. Warszawa. 1901.

41. Witanowski M.H. Z wycieczki na Podlasie, podania z Łysowa, Ruskowa w pow. konstantynowskim. /Wisła t. XIII. s. 547-721/.
42. Żbikowski A. Czaty i czarty lubelskie. /Ognisko Nauczycielskie Nr. 6 s. 18-23/1929/.
43. J.I. Kraszewski Pan na czterech chłopach. /Z okolic Terespol
44. Praca zbiorowa Zagadnienia pracy kulturalnej rocznik II poświęcony sprawom kultury wsi. patrz: Marcin Wasyluk. "Mokran" Stare. Warszawa. 1936..

C. Wydawnictwa z zakresu metody badania środowiska.

1. Frankowski E. Ludoznawstwo na wsi. /Nauka polska. t. IV. s. 204-17. / Warszawa 1923.
2. Langer A. O zbieraniu materiałów do dziejów kultury ojczyznej. Warszawa. 1918.
3. " Zbieranie materiałów ludoznawczych. Warszawa.
4. Moszyński K. W sprawie zbierania wiadomości dotyczących ludowej kultury materialnej. /Polska ośw. pozaszk. styczeń-luty. Sługocice. Warszawa 1925.
5. Stolarski B.
6. Zawistowicz. /Notatki w sprawie zbierania materiału lud./ /Wiedza i życie Nr 1 s. 10 - 11. Warszawa. 1933/.
7. " Badanie kraju pod względem ludoznawczym. /Wiedza i życie Nr 3. s. 225. Warszawa 1934.
8. Znamierowska-Putlerowa Mały kwestionariusz etnograficzny. bibliografia /Odbitka ze "Stexu"/. Wilno 1932. oraz kwestionariusz szczegółowy do poszczególnych zagadnień patrz: H. Zwolakiewicz. "Przewodnik nauczyciela ludoznawcy". Str. 17-20..

Równocześnie nadmieniam, iż gdyby okazała się potrzeba poświęcenia jednej z 5-ciu konfer. rejon. omawianiu sprawy nauczania śpiewu w szkołach i odnośne ~~znanie~~ postanowienia zostało uwzględnione w programie tegorocznych konferencji rejonowych, to po powzięciu takiej decyzji Wydziały konferencyjne winny o terminie poświęconej na śpiew konferencji niezwłocznie ~~zawiadomić~~ zawiadomić za pośrednictwem Inspektoratu Szkolnego Okręgowego Instruktora muzyki..

17. FUNDUSZ OBRONY NARODOWEJ.

ODPIS. Komitet Powiatowy zbiórki na Fundusz Obrony Narodowej. L.dz. 19. Dnia 12 września 1936 r. Do Pana Inspektora Szkolnego w Białej Podlaskiej.

W związku z prowadzoną zbiórką na F.O.N. w wykonaniu uchwały swej z dnia 3 sierpnia r.o. Komitet Powiatowy uprzejmie prosi Pana Inspektora o powiadomienie tego Komitetu, czy podlegli Panu p.p. personel nauczycielski, urzędnicy i pracownicy opodatkowali się ~~na~~ i na ile na FON. oraz o nadesłanie listy tych osób, celem wciągnięcia Ich do ewidencji, tudzież wskazania dokąd i w jaki sposób wpłacane są osiągnięte na ten cel fundusze.

O ile dotychczas nic w tym przedmiocie nie uczyniono, Komitet uprzejmie prosi o poinformowanie podległych Panu Inspektorowi p.p. personel nauczycielski urzędników i pracowników o konieczności wzmocnienia obronności naszego Państwa, o powstaniu F.O.N. i niezbędności wyrażenia swej czynnej postawy przez wszystkich obywateli i wciągnięcia Ich do akcji zbiórki na F.O.N.

Sekretarz: w.z. PRZEWODNICZACY KOMITETY
/-/ podpis nieczytelny. - /-/ podpis nieczytelny.

Podając do wiadomości powyższą odezwę Powiatowego Komitetu zbiórki na Fundusz Obrony Narodowej zachęcam bardzo gorąco ogół Nauczycielstwa do zadeklarowania swej ofiarności na rzecz Funduszu.

Kierownictwa szkół nadesłać do 5 października b.r. imienne wykazy tych nauczycieli/lek/, którzy już opodatkowali się lub opodatkują na Fundusz Obrony Narodowej komunikując mi jednocześnie dokąd i kiedy oraz w jaki sposób i w jakiej wysokości wpłacane są osiągnięte na ten cel fundusze.

Negatywne odpowiedzi również obowiązują..

18. METRYKI SZKOLNE.

Zwracam uwagę Kierownictw szkół, iż w związku z przechodzeniem dzieci szkolnych z jednej szkoły do drugiej na terenie Obwodu Szkolnego, metryki szkolne należy przysyłać bezpośrednio Kierownictwom odnośnych szkół. Koszta przesyłki należy pokrywać z rachunku kancelaryjnego.

W wypadku wyjazdu dziecka poza Obwód Szkolny metryki szkolne należy przysyłać przez Inspektorat Szkolny.

19. POŻYCZKI ODDŁUŻENIOWE.

Zwracam uwagę na najbliższy Nr Dziennika Urzędowego Kuratorium O.S.L., w którym umieszczony będzie okólnik w sprawie udzielania pożyczek oddłużeniowych dla funkcjonariuszów państwowych.

Wymagane poręczenia i deklaracje przesłane zostały P.P. Płanikom Rejonowym w Obwodzie, u których należy się wnie zaopatrzyć w razie ewentualnego ubiegania się o pożyczkę oddłużeniową.

20. GODZINY NADLICZBOWE.

Kierownictwa szkół, w których w/g projektów organizacyjnych przydzielone są godziny nadliczbowe religii, czy przedmiotów świeckich, przedłożą mi w terminie do dnia 30 września br. następujące dane:

- 1/Nazwisko i imię nauczającego /księdza-nauczyciela/ .....
- 2/Nazwa rejonu płatniczego /gdzie chce pobierać wynagrodzenie/ ..

3/ilość godzin nadliczbowych, przydzielonych szkole tygodn: ...

Dane powyższe należy zestawić oddzielnie dla każdego nauczyciela religii lub przedmiotów świeckich. -

Sprawozdania ^{miesięczne} z odbytych godzin nadliczbowych, oddzielnie dla każdego księdza-nauczyciela, należy bezwarunkowo nadsyłać w takim terminie, by 4-go każdego miesiąca znajdowały się już w Inspektoracie Szkolnym. -

/Np.: za m-c wrzesień br. winny być 4 października w biurze Inspektoratu/

Sprawozdania negatywne obowiązują. -

Miesięcznych sprawozdań z odbytych godzin nauki religii przez nauczycieli etatowych nadsyłać nie należy. -

Załączniki.

Inspektor Szkolny

/-/ Bolesław Denten

Za zgodność:

Sekretarz administracyjny

J. Kołodziej

Otrzymują:

Kierownictwa i Nauczyciele Kierujący publ.szkół powsz. do wykonania Podinspektorzy Szkolni, Instruktor Oświaty Pozaszkolnej, Dyrekcja Państwowego Seminarium Nauczycielskiego w Leśnej Podl. oraz Kierownictwa Prywatnych Szkół Powsz. - do wiadomości..

U W A G A.

W załączeniu przesyłam dla szkół I i II stopnia ulotki propagandowe do racjonalnego wykorzystania wśród społeczeństwa dorosłego. W ulotkach przed rozdaniem proszę wpisać adres Koła lub szkoły, pod którym należy zwracać deklaracje. Szkoły III stopnia dostaną ulotki oddzielnie..

Ulotki zostały wydane przez Komitet Obwodowy Towarzystwa Popierania Budowy Publ.Szkół Powsz. w Białej Podlaskiej..

Wysłano dn. 30/ix. 26
Nr 84.